

APROBAT  
Procesul - verbal al ședinței  
Consiliului director ACAP  
26.12. 2012, nr. 06

**Revăzut în 2014**

APROBATE modificări

Procesul - verbal al ședinței  
Consiliului director ACAP  
25 martie 2014, nr. 02  
27 ianuarie 2016, nr. 01  
23 februarie 2017, nr. 02  
30 ianuarie 2018, nr. 01  
21 februarie 2019, nr.02  
30 ianuarie 2020, nr. 01

**REGULAMENTUL  
PRUVIND INSPECȚIA CALITĂȚII  
ACTIVITĂȚII DE AUDIT ȘI A SERVICIILOR CONEXE**

**CAPITOLUL I**

**Dispoziții generale**

1. Regulamentul privind inspecția calității activității de audit și a serviciilor conexe (în continuare – Regulament) reglementează modul de efectuare a inspecției calității lucrărilor de audit și altor servicii conexe desfășurate de entitățile de audit membre ai Asociației Contabililor și Auditorilor Profesioniști (ACAP).
2. Obiectivul Regulamentului este stabilirea principiilor, modului de organizare și funcționare a sistemului de inspecție a calității activității de audit și a serviciilor conexe, drepturile și obligațiile entităților de audit și a inspectorului controlului calității, modul de documentare și raportare a rezultatelor inspecției.
3. Obiectivele inspecției calității se limitează la examinarea modului efectiv de organizare și efectuare a procedurilor de control al calității, aplicate de auditorii inspectați la nivelul entității de audit și, respectiv, a misiunii. Prin urmare, inspecția nu are drept scop principal să determine calitatea opiniei de audit sau a altui rezultat oficial al lucrărilor de audit.
4. În cuprinsul prezentului regulament, termenii de mai jos au următoarele semnificații:

Departamentul Controlul Calității și Monitorizare (în continuare DCCM) – structură permanentă de lucru în cadrul ACAP creată pentru efectuarea de inspecții în vederea asigurării calității serviciilor prestate de auditori.

*dispozițiile normative și legislative din domeniul auditului* - standardele profesionale și cerințele legale și de reglementare aplicabile pentru audituri, revizuri ale informațiilor istorice sau alte misiuni de asigurare sau servicii conexe;

*entitate de audit* – entitate constituită în conformitate cu legislația civilă și înregistrată în conformitate cu prevederile legii privind auditul situațiilor financiare, nr. 271 din 15.12.2017.

*inspecția calității activității* – evaluarea conformității activității de audit și a serviciilor conexe cu politicile și procedurile de control al calității, prevederile actelor normative în domeniul calității de audit;

*inspectorul controlului calității* – persoana desemnată de ACAP pentru a efectua inspecția calității;

*sistemul de inspecție a calității* – politicile și procedurile instituite pentru a îi furniza entității asigurarea rezonabilă că entitatea și personalul său respectă standardele profesionale și cerințele legale și de reglementare aplicabile, și că rapoartele emise de entitate sau de partenerii misiunii sunt conforme circumstanțelor.

## CAPITOLUL II

### **Subiectul sistemului de inspecție și statutul inspectorului controlului calității**

#### **Secțiunea 1**

#### **Subiectul sistemului de inspecție a calității**

5. Subiecți ai sistemului de inspecție a calității vor fi entitățile de audit, membre ai (ACAP). Scopul inspecției calității constă în obținerea asigurării rezonabile că:
  - 1) entitatea dispune de un sistem adecvat de control a calității pentru practica aferentă auditurilor situațiilor financiare și a serviciilor conexe;
  - 2) entitatea se conformează aceluși sistem de control a calității;
  - 3) entitatea a aderat la standardele profesionale și la cerințele legale sau de reglementare aplicabile în efectuarea auditurilor situațiilor financiare și a serviciilor conexe.
6. Activitatea inspecției calității se desfășoară în condițiile prevăzute de prezentul Regulament și în termenii stabiliți în Planul anual de inspecție a calității și se bazează pe următoarele principii:
  - 1) independență și obiectivitate;
  - 2) integritate;
  - 4) competență profesională și prudență;
  - 5) confidențialitate;
  - 6) comportament profesional.

## **Secțiunea 2**

### **Statutul inspectorului controlului calității**

7. Inspecția calității activității de audit și a serviciilor conexe se efectuează de inspectorul controlului calității, care întrunește următoarele criterii:
  - 1) posedă cunoștințe și experiență adecvată;
  - 2) deține autoritate pentru a evalua raționamentele și concluziile auditorilor;
  - 3) să nu le fie afectată independența și să nu se afle în conflict de interese cu entitatea de audit inspectată.
8. Inspectorul controlului calității se desemnează, prin ordinul directorului executiv al ACAP, pentru fiecare inspecție.
9. Statutul inspectorului controlului calității se instituie în condițiile asumării obligației entității de audit de a pune la dispoziția acestuia toată informația disponibilă considerată necesară la îndeplinirea funcției sale.
10. Inspectorul care efectuează inspecția calității semnează anual declarația de conformitate cu cerințele profesionale a ACAP privind controlul calității. De asemenea potrivit prevederilor Codului etic al profesioniștilor contabili, inspectorul controlului calității are obligația de a respecta confidențialitatea informațiilor dobândite cu ocazia inspecției pentru asigurarea calității, atât a celor referitoare la activitatea entității de audit, cât și a celor referitoare la clienții acestuia.

## **CAPITOLUL III**

### **Organizarea inspecției calității**

#### **Secțiunea 1**

#### **Planificarea activităților de inspecție a calității**

11. Activitățile inspecției calității se desfășoară în condițiile prevăzute de prezentul Regulament și în termenii stabiliți în Planul anual de inspecție a calității care se elaborează în baza datelor din Registrul membrilor, persoane juridice, ACAP și se aprobă de Consiliul director al ACAP.
12. Planul anual de inspecție a calității include:
  - 1) denumirea entității de audit supusă inspecției;
  - 2) exercitarea sau neexercitarea, de către entitatea de audit supusă inspecției, a auditului rapoartelor financiare ale entităților de interes public, după caz;
  - 3) genul inspecției (inspecție inițială, inspecție repetată);
  - 4) perioada de gestiune supusă inspecției;
  - 5) perioada de exercitare a inspecției.
13. DCCM va asigura cuprinderea entităților de audit în planurile anuale de inspecție astfel, încât fiecare membru al ACAP să fie verificat cel puțin o dată la 6 ani sau la 3 ani, în cazul auditurilor entităților de interes public.
14. În funcție de factorii de risc materializați în:

- 1) numărul de clienți — societăți cotate la bursă;
- 2) numărul entităților considerate a fi de interes public;
- 3) rezultatele anterioare ale inspecțiilor calității, inclusiv:
  - a) încălcarea cerințelor de instruire profesională continuă;
  - b) încălcarea principiului independenței;
  - c) deficiențe în proiectul sau conformitatea cu sistemul propriu de control al calității,

DCCM poate să dispună efectuarea inspecției calității activității desfășurate de membrii săi la perioade mai mici decât cele prevăzute la pct. 13.

15. Durata verificării se stabilește în funcție de natura inspecției, de volumul activității entității de audit, ce urmează a fi inspectată, precum și de alți factori care pot influența aria de cuprindere a inspecției (de exemplu: achiziționarea de către entitate a unei părți semnificative a afacerilor unei alte entități sau renunțarea la o parte semnificativă a afacerilor sale, înainte de începerea inspecției).
16. Eventualele modificări în planul anual de inspecție vor fi aduse la cunoștința Comitetului controlului calității, în vederea informării Consiliului director al ACAP.
17. Documentele de planificare a inspecțiilor trebuie întocmite și păstrate astfel încât să se asigure confidențialitatea obiectivelor inspecției.

## **Secțiunea 2**

### **Pregătirea inspecției controlului calității**

18. Entitățile de audit vor fi informate de DCCM cu cel mult 15 zile lucrătoare înainte de începerea inspecției prin intermediul „Scrisorii de informare” (anexa 1), care va cuprinde tematica inspecției, perioada supusă inspecției și perioada de exercitare a inspecției.
19. În acest scop entitatea de audit inspectată va semna „Declarația privind oferirea condițiilor pentru exercitarea inspecției calității activității de audit și a serviciilor conexe” (anexa 2).
20. Entitățile de audit supuse inspecției își vor exprima disponibilitatea, în curs de 3 zile lucrătoare din momentul primirii scrisorii de informare, în perioada propusă sau într-o altă perioadă care să nu depășească cu mai mult de două săptămâni perioada propusă.
21. Inspecția calității este organizată în baza programului de efectuare a inspecției calității elaborat de DCCM sub forma „Chestionarul inspecției calității activității de audit și a serviciilor conexe”, aprobat de Comitetul controlului calității și avizate de Consiliul director al ACAP.
22. Scrisoarea de informare este însoțită de „Chestionarul inspecției calității activității de audit și a serviciilor conexe” (anexa 3), care trebuie completat de firma de audit și restituit DCCM în termen de 15 zile lucrătoare de la data primirii..
23. Entitățile de audit înștiințate de a fi inspectate vor desemna o persoană responsabilă de conlucrare cu inspectorul calității.

## **Secțiunea 3**

### **Exercitarea inspecției calității**

24. Inspecția calității se efectuează în temeiul și în limitele programului de inspecție a calității, în ordinea și la datele prevăzute în Planul anual de inspecție a calității.

25. Programul de inspecție se întocmește pornind de la structura și volumul lucrărilor de audit supuse inspecției și executate de entitățile de audit, din politicile și procedurile fiecărui gen de lucrări de audit și va asigura realizarea următoarelor obiective:

**1) cunoașterea ariei de cuprindere a activității de audit al situațiilor financiare** și a altor servicii profesionale, pe baza examinării conținutului scrisorilor de misiune/contractelor de audit, precum și a concordanței acestora cu Standardele internaționale de audit (ISA), Codul etic al profesioniștilor contabili, cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) și cu alte acte normative aferente activității de audit, în măsura în care acestea sunt utilizate în misiunile incluse în domeniul de aplicare a inspecției.

**2) verificarea conformității activității desfășurate cu datele înscrise în declarația** pentru obținerea licenței de desfășurare a activității de audit și cu legislația în vigoare; corectitudinea raportării veniturilor din activitatea de audit și din alte servicii conexe, a achitării integrale și la termen a cotizațiilor și a celorlalte obligații către ACAP;

**3) îndeplinirea obligațiilor cu privire la instruirea profesională continuă a auditorilor, precum și la frecventarea cursurilor suplimentare pentru auditorii** monitorizați pentru rezultate nesatisfăcătoare;

**4) verificarea implementării de către entitatea de audit** a unui sistem intern de control al calității conform ISQC 1 și ISA 220 pentru misiunile de audit al situațiilor financiare ale entităților cu care a încheiat contracte de audit sau alte misiuni efectuate în calitate de auditor;

**5) evaluarea sistemului intern de asigurare a calității sub aspectul conformității cu ISA** relevante și cu cerințele de independență prevăzute de Codul etic al profesioniștilor contabili;

**6) verificarea elaborării de către entitatea de audit**, pentru entitățile aflate sub supravegherea Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, precum și a oricăror entități definite prin lege sau reglementări ca entitate de interes public, a unor proceduri de control al calității, specifice acestor categorii de misiuni;

**7) inspectarea foilor de lucru ale misiunii de audit al situațiilor financiare**, selectată pentru revizuirea gradului de adecvare a controlului calității, pentru a evalua:

- a) conformitatea cu standardele profesionale și cu cerințele normative și legale;
- b) respectarea prevederilor referitoare la efectuarea propriu-zisă a auditului situațiilor financiare în conformitate cu ISA;

**8) verificarea implementării de către entitatea de audit inspectată** a unor proceduri specifice, aplicabile clienților de audit și ai altor servicii profesionale, pentru identificarea cazurilor de intermediere de către aceștia a actelor de terorism și/sau de spălare a banilor, potrivit prevederilor Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;

**9) evaluarea conținutului celui mai recent raport** privind transparența entității de audit sau a informației privind respectarea procedurilor de control al calității lucrărilor de audit, prezentate Consiliului de supraveghere publică a auditului, până la 30 aprilie al anului ce urmează după, anul de gestiune.

26. Inspecția calității va fi efectuată la sediul entităților de audit și la sediile filialelor acestora și nu poate depăși 5 zile lucrătoare.

27. În cadrul exercitării inspecției pot fi implicați experți independenți cu respectarea condițiilor de independență și confidențialitate.
28. Inspecția calității se efectuează în totalitate sau prin sondaj, în funcție de volumul activității membrilor ACAP inspecțati, precum și de frecvența abaterilor constatate anterior, prin acumularea și sistematizarea unui set de informații, care să permită formularea unor concluzii temeinice privind caracterul adecvat al sistemului de control al calității implementat, conformitatea acestuia cu cerințele legislației în domeniu.
29. În procesul inspecției se vor verifica minimum 1 și maximum 3 dosare finale ale misiunilor de audit, în dependență de numărul total al dosarelor de audit a entității de audit inspectate. Perioada și numărul de misiuni din perioada care urmează a fi inspectată se stabilește de DCCM..
30. Prin derogare de la principiul confidențialității, auditorii inspecțati au datoria profesională de a prezenta informații confidențiale, pentru a se conforma inspecției controlului calității efectuate, în conformitate cu cerințele Codului etic al profesioniștilor contabili emis de IESBA.
31. La solicitarea inspectorului, auditorii au obligația:
- 1) să prezinte toate documentele justificative pentru efectuarea inspecției calității și să dea explicații verbale și scrise referitoare la aspectele apărute pe parcursul inspecției,
  - 2) să asigure accesul inspectorului la dosarele misiunilor de audit, foile de lucru, dosarele permanente, situațiile financiare proprii ale entității actele și documentele de orice fel pe care le gestionează sau le au în păstrare, care intră sub incidența inspecției și servesc pentru documentarea probelor care susțin concluziile inspecției;
  - 3) să recunoască constatările inspecției pentru asigurarea calității, prin semnarea raportului de inspecție și să comunice în scris ACAP, în termen de 5 zile lucrătoare, modul de aplicare a acțiunilor și măsurilor stabilite în urma inspecției;
  - 4) în cazul în care nu sunt de acord cu faptele menționate în raportul inspecției, să prezinte în scris, în termen de 5 zile lucrătoare, dezacordul cu menționarea obiecțiilor.

#### **Secțiunea 4**

##### **Documentarea rezultatelor inspecției calității**

32. După finalizarea inspecției calității, în termen de 5 zile lucrătoare, inspectorul de calitate urmează să prezinte proiectul raportului de inspecție și să discute cu conducerea entității de audit despre rezultatele inspecției efectuate.
33. La expirarea termenului prevăzut pentru comentarii, care nu poate depăși 5 zile lucrătoare, se întocmește raportul final de inspecție cu modificarea, după caz, de către inspectorul controlului calității a concluziilor și recomandărilor expuse în proiect, ținând cont de comentariile și explicațiile argumentate înaintate de către conducerea entității de audit, în timpul discuțiilor purtate.
34. Raportul de inspecție a calității este un document bilateral, încheiat între părți (inspectorul calității, pe de o parte, și conducătorul entității de audit inspectate, pe de alta parte), care se întocmește în două exemplare, se semnează de ambele părți și se înregistrează la entitatea de audit inspectată.

35. Un exemplar al raportului de inspecție este luat de inspectorul calității, care are obligația să îl înregistreze la Secretariatul ACAP.
36. În raportul de inspecție se înscriu, documentat, aspectele de neconformitate cu ISA relevante și cu prevederile Codului etic al profesioniștilor contabili, constatăte ca urmare a inspecției.
37. În raportul de inspecție și în anexele la acesta se vor menționa concret elementele sondajelor efectuate la entitatea de audit inspectată, documentele și evidențele supuse inspecției, răspunderea inspectorului revenind numai în legătura cu acestea.
38. Modelul raportului de inspecție se stabilește de către DCCM, cu acordul Comitetului controlului calității. Raportul va cuprinde, orientativ, următoarele elemente:
- 1) numele, prenumele inspectorului controlului calității, delegația în baza căreia s-a efectuat inspecția calității, data sau perioada la care s-a efectuat inspecția;
  - 2) datele de identificare și de constituire a entității de audit inspectată;
  - 3) numele, prenumele și datele de identificare a auditorilor, care au participat la misiunile de audit inspectate;
  - 4) perioada supusă inspecției, clienții de audit ale căror situații financiare au fost auditate în perioada respectivă și identificarea dosarelor de audit selectate pentru inspecția calității;
  - 5) date referitoare la modul în care auditorul inspectat și auditorii asociați ai acestuia și-au îndeplinit obligațiile față de ACAP privind determinarea și plata cotizațiilor anuale, precum și modul de respectare a normelor privind asigurarea profesională, depunerea raportului anual, participarea la cursurile de instruire profesională continuă;
  - 6) obiectivele pe care auditorul inspectat le-a abordat în realizarea misiunii, potrivit cerințelor ISA relevante și ale cadrului legal de raportare financiară;
  - 7) obiectivele pe care auditorul inspectat nu le-a abordat în realizarea misiunii, potrivit cerințelor reglementărilor de mai sus;
  - 8) motivația auditorului inspectat cu privire la neîndeplinirea obiectivelor urmărite;
  - 9) calificativul obținut de către entitatea de audit supusă inspecției de calitate;
  - 10) concluzii și recomandări pentru măsuri corective;
  - 11) data și semnăturile inspectorului controlului calității și a conducătorului entității de audit inspectate.
39. Raportul inspecției și celelalte documente de inspecție vor fi înregistrate, arhivate și păstrate de ACAP timp de 7 ani de la efectuarea inspecției și valorificarea rezultatelor acestora.

## **Secțiunea 5**

### **Evaluarea rezultatelor inspecției**

40. Fiecare obiectiv din lista de obiective se va completa cu „Da” sau „Nu”, în funcție de modul în care firma de audit supusă inspecției a răspuns cerințelor ISA aplicabile, normelor și procedurilor de audit, făcându-se referire la deficiențele constatate și cauzele pentru care unele obiective nu au fost abordate.

41. Pe baza constatărilor din lista de obiective inspectate se întocmește „fișa centralizatoare a rezultatelor inspecției calității” (anexa 4), iar potrivit acesteia DCCM va stabili un procentaj cuprins între 0 % și 100%, obținut prin raportarea numărului procedurilor pentru care răspunsul este „Da” la numărul total de proceduri.
42. Potrivit procentajului determinat, entitatea de audit inspectată va obține un calificativ, după cum urmează:
- | Procentaj   | Până la 35% | De la 36% la 60% | De la 61% la 85% | De la 86% la 100% |
|-------------|-------------|------------------|------------------|-------------------|
| Calificativ | D           | C                | B                | A                 |
43. În funcție de calificativul obținut și semnificația neconformităților constatate în urma inspecției calității, indicate în raportul de inspecție, Consiliul director al ACAP va adopta, decizii corespunzătoare.
44. Decizia Consiliului director va conține calificativul atribuit, termenul de realizare a măsurilor de remediere a neconformităților.
45. DCCM monitorizează, pe parcursul a 3 controale consecutive, entitățile de audit care au obținut la inspecția calității calificativele D, C și B.

## CAPITOLUL IV

### Valorificarea rezultatelor inspecției controlului calității și raportarea anuală

#### Secțiunea 1

#### Valorificarea rezultatelor inspecției calității

46. Conducerea executivă a ACAP este în drept să emită, în atenția entităților de audit inspectate, scrisori prin care să facă recomandări pentru corectarea sistemului propriu de control al calității, conformitatea cu politicile și procedurile adoptate, completarea dosarelor de lucru inspectate cu probele de audit nedocumentate corespunzător.
47. Recomandările efectuate de ACAP ca urmare a inspecției calității activității de audit vor fi urmărite de firma de audit membru al ACAP într-o perioadă rezonabilă de timp, stabilită de comun acord cu inspectorul calității.
48. Entitatea de audit inspectată va transmite în adresa DCCM un răspuns în scris cu privire la modul de realizare a măsurilor recomandate în Raportul de inspecție, referindu-se inclusiv la acțiunile planificate și la data finalizării și implementării acestora.
49. După scurgerea unei perioade determinate de maximum 1-2 ani ACAP va efectua o inspecție repetată.
50. Dacă rezultatele inspecției repetate sunt aceleași, se consideră că este foarte probabil că lucrările de audit au fost exercitate sub nivelul standardelor profesionale în mod conștient.
51. Rezultatele negative repetate condiționează instituirea măsurilor disciplinare, conform dispozițiilor statutare ale ACAP.

## **Secțiunea 2**

### **Raportarea anuală a rezultatelor inspecției calității**

52. În baza constatărilor din rapoartele de inspecție, DCCM întocmește și prezintă, cu avizarea directorului executiv, comitetului controlului calității, Consiliului director al ACAP un raport anual, rezumând rezultatele globale ale sistemului de inspecție a calității fără specificarea detaliilor legate de anumite firme de audit - membre ai ACAP sau clienții acestora.

53. Consiliul director al ACAP, după analizarea raportului anual, este în drept să emită recomandări și instrucțiuni sub orice formă Conducerii executive ACAP, DCCM și Comitetului controlului calității, cărora li-a fost delegată efectuarea de inspecții a calității activității de audit și a serviciilor conexe prestate de entitățile de audit.

## **Secțiunea 3**

### **Dispoziții tranzitorii**

54. În perioada anilor **2014-2020** inspecțiile calității se efectuează doar cu scop de educație și îmbunătățire a prezentului Regulament și nu va conduce, în nici un caz la consecințe de sancționare.

*Art. 54 modificat prin Procesul-verbal al CD nr.01 din 27.01.2016*

*Art. 54 modificat prin Procesul-verbal al CD nr.02 din 23.02.2017*

*Art. 54 modificat prin Procesul-verbal al CD nr.01 din 30.01.2018*

*Art.54 modificat prin Procesul –verbal al CD nr. 02 din 21.02.2019*